

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli Milletvekili

40696

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

AŐađıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Kürtçenin (Kurmancî ve Zazakî) ve Türkiye'de konuşulan diğer yerel dillerin kamusal alanda görünürlüğünün artması, eğitim sistemi içinde korunup geliştirilmesi; kültürel çeşitliliğin yaŐatılması, demokratikleŐme, eŐit yurttaŐlık ve toplumsal barıŐ bakımından önem taŐımaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde ortaokul kademesinde “**Yaşayan Diller ve Lehçeler**” kapsamında Kurmancî, Zazakî, Lazca, Adigece gibi dersler seçmeli olarak sunulmaktadır. Ancak uygulamada derslerin ülke genelinde erişilebilir olmadığı, öğretmen ihtiyacı, sınıf açma kriterleri, ders materyallerinin yeterliliği, idari yönlendirmeler ve planlama sorunları nedeniyle öğrencilerin bu derslerden fiilen yararlanamadığı yönünde kamuoyuna yansıyan iddialar bulunmaktadır.

Kürtçe Gönüllüler Birliği (DILKURD) tarafından; söz konusu derslerin **lise kademesini de kapsayacak şekilde** yaygınlaŐtırılması, özellikle **Kürtçe derslerinin güçlendirilmiş bir kategori altında** daha erişilebilir bir “**zorunlu seçmeli**” modelle sunulması ve öğretmen yetersizliği olan bölgelerde **çevrim içi (online) eğitim altyapısının** kurulması önerilmektedir.

Bu çerçevede, mevcut uygulamanın kapsamı ve etkinliği ile olası genişletme seçeneklerinin, öğretmen/altyapı planlamasının ve eŐit erişim boyutunun açıklığa kavuŐturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. “Yaşayan Diller ve Lehçeler” dersi kapsamında 2023-2024 ve 2024-2025 eğitim-öğretim yıllarında;
 - a) Kurmancî, Zazakî, Lazca, Adigece ve diğer diller için kaç okulda ders açılmıştır?
 - b) Her bir dil için kaç öğrenci dersi seçmiştir?
 - c) Her bir dil için kaç öğretmen fiilen derse girmiştir? (İl/ilçe ve okul türü kısımlarıyla birlikte)
2. Aynı dönemlerde, söz konusu dersleri seçmek isteyen öğrencilerden ders açılmadığı için talebi karşılanamayanların sayısı kaçtır? Bu durumun başlıca gerekçeleri nelerdir (öğretmen yokluğu, derslik/planlama, idari engeller, kontenjan, sınıf açma kriteri vb.)?
3. “Yaşayan Diller ve Lehçeler” derslerinin açılabilmesi için uygulanan asgari öğrenci sayısı/sınıf açma kriteri nedir? Bu kriterin, talebin düşük olduğu ancak dilin korunması açısından kritik olan bölgelerde esnetilmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
4. Kürtçe (Kurmancî ve Zazakî) derslerinin ülke genelinde erişilebilirliğini artırmak üzere Bakanlığınızın yürüttüğü özel bir program/strateji bulunmakta mıdır? Varsa hedefleri, takvimi ve bütçesi nedir?
5. Söz konusu derslerin lise kademesinde de (9-12. sınıflarda) “Yaşayan Diller ve Lehçeler” kapsamında sunulmasına ilişkin Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Yoksa gerekçesi nedir?
6. Kürtçe derslerinin (Kurmancî ve Zazakî) mevcut “Yaşayan Diller ve Lehçeler” başlığı altında ayrı ve güçlendirilmiş bir kategori şeklinde tanımlanmasına, program saatlerinin artırılmasına veya dersin daha erişilebilir bir modele dönüştürülmesine yönelik herhangi bir hazırlık var mıdır?
7. Kamuoyuna yansıyan iddialar arasında; okul idarelerinin/rehberlik servislerinin bu dersleri seçmek isteyen öğrencilere yönlendirici veya caydırıcı tutumlar sergilediği belirtilmektedir. Bakanlığınız bu iddialar hakkında herhangi bir denetim/soruşturma yürütmüş müdür? Sonuçları nedir?
8. “Zorunlu seçmeli” modelle, ortaokul ve lise öğrencilerinin yerel dillerden birini seçebilmesinin sağlanmasına ilişkin değerlendirme yapılmış mıdır? Bu modelin pedagojik, idari ve hukuki fizibilitesi hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?
9. Bu dersler için kullanılan müfredat ve ders materyalleri (ders kitabı, öğretmen kılavuzu, dijital içerik vb.) hangi kurum/kurullar tarafından hazırlanmakta ve güncellenmektedir?
 - a) Kurmancî ve Zazakî için güncel materyaller nelerdir?
 - b) Materyal eksikliği bulunan diller var mıdır?
 - c) 2026 yılı içinde yeni kitap/dijital içerik hazırlanacak mıdır?

40696

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli Milletvekili

10. Kürtçe ve diğer yerel diller için öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere;
- Bakanlığınız bünyesinde kaç kadrolu/sözleşmeli öğretmen bulunmaktadır (dil bazında)?
 - Son 5 yılda bu alanlarda kaç atama yapılmıştır?
 - Önümüzdeki 2 yıl için planlanan atama sayısı kaçtır?
11. Öğretmen yetersizliği olan yerlerde çevrim içi (online) öğretim seçeneğinin geliştirilmesine ilişkin bir çalışma var mıdır?
- Varsa pilot iller hangileridir?
 - Uzaktan eğitimde ölçme-değerlendirme, devam ve ders güvenliği nasıl sağlanacaktır?
12. Bu derslerin ÷lke çapında yaygınlaştırılmasının önündeki en büyük engeller nelerdir? Bakanlığınızın bu engelleri kaldırmaya dönük planı ve takvimi var mıdır?
13. Türkiye genelinde “Yaşayan Diller ve Lehçeler” dersleri için yıllara göre ayrılan bütçe nedir? (Materyal üretimi, öğretmen eğitimi, dijital altyapı, denetim vb. kalemler)
14. Bu dersler kapsamında öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenmekte midir?
- Son 3 yılda kaç eğitim yapılmıştır?
 - Katılımcı sayıları ve içerikleri nelerdir?
15. Kürtçe ve diğer yerel dillerin öğretimine ilişkin Bakanlığınızın sivil toplum, akademi ve ilgili paydaşlarla (üniversiteler, dil enstitüleri, STK’lar) yürüttüğü resmi bir iř birliği mekanizması var mıdır? Varsa hangi kurumlarla, hangi kapsamda yürüt÷lmektedir?
16. “Yaşayan Diller ve Lehçeler” derslerine ilişkin öğrenci, veli ve öğretmenlerin başvurabileceği şikâyet/izleme mekanizmaları nelerdir? Son 2 yılda bu kapsamda kaç başvuru alınmıştır ve sonuçları nedir?
17. Söz konusu dersleri seçen öğrencilerin kazanımlarını artırmak üzere; okul içi/okul dışı destekleyici etkinlikler (kulüp, atölye, yarışma, yaz okulu vb.) planlanmakta mıdır?
18. Bakanlığınızın, yerel dillerin eğitim yoluyla korunması ve kuşaklar arası aktarımına ilişkin orta ve uzun vadeli strateji belgesi veya eylem planı var mıdır? Varsa kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?